

BALATON -- PROBLÉMÁK

Beszámoló a civilek Koordinációs Tanácsának 2018. október 26-i ülésére

A Balaton üdülőt, belföldi és külföldi nyaralók és turisták kedvelt úticélja. A helyieknek a Balaton a legfőbb "munkáltatója". Sajnálatos, hogy a fejlesztők és a beruházók egyre kevesebbet gondolnak arra, hogy a gazdasági célok megvalósíthatóságának alapjául a tó természeti kincsei szolgálnak. Ezért azután egyre kevesebb a nyilvánosság számára is az információ a tó sérülékenységről, egyre kevesebbet és egyre kevesebben gondolnak a Balatont fenyegető veszélyekre. Valódi hírek, megbízható információk kellenének ahhoz, hogy a közösség, a nyaralók és a helyiek föl tudják mérni, mit tehetnek, tehetnek-e egyáltalán valamit a Balaton természeti értékeinek védelmében. A jelen összefoglalás az információk hiányára és bizonytalanságaira mutat példákat.

1. A "Balaton" a közvéleményben¹

A felmérés azt mutatja, hogy a közvélemény már elfelejtette, a Balaton - nemzetközi védelmet is élvező - természeti érték.

2. Fejlesztések

A 2014-2020 időszak KEHOP programjaiból a Balaton csak kevéssé részesül. A projektek:

- A Balaton levezető rendszerének korszerűsítése (12 milliárd Ft, 2021 júliusi befejezés),
- vízminőségi problémák kezelése (3,8 milliárd Ft, 2023 novemberi befejezés),
- Monitoring fejlesztés (1 milliárd Ft, 2020 novemberi befejezés),
- A klímaváltozás hatásainak vizsgálata (0,3 milliárd Ft, 2019 júliusi befejezés).

A Sió projekt a Balaton vízmennyiségének a megóvását szolgálja. Különlegessége, hogy szakértők és civilek vitamentes egyetértésével valósul meg. A 2000-es évek elejének aszályos

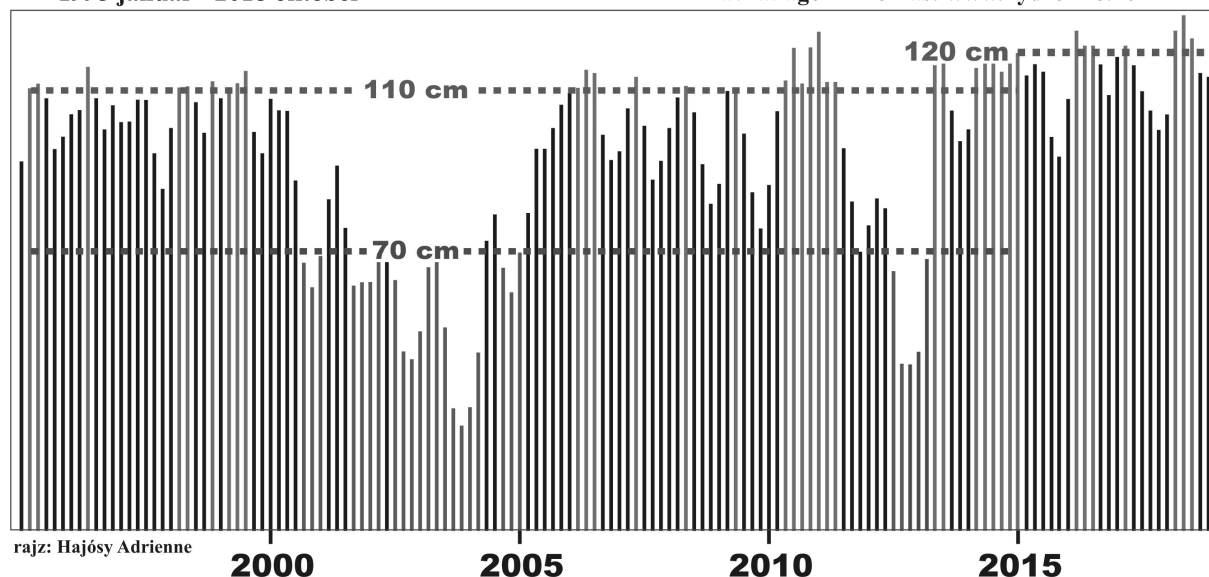
¹ www.bonuszbrigad.hu/download_20180816_balatonfelmeres-pdf

időzakaiban született vízpótlási javaslatok (a Rába, esetleg a Dráva vizének Balatonba vezetése) a közvélemény heves tiltakozását váltotta ki, a tó saját víztároló kapacitásának növelése viszont konszenzust élvez. A nagyobb vízmennyiséget a tó vízszinttartási szabályainak módosítása teszi lehetővé, és szükséges hozzá a Sió zsilipjeinek biztonságos üzemeltetése, ami miatt elengedhetetlen a zsilipek rekonstrukciója.

BALATON - ÁTLAG

1995 január - 2018 október

havi átlagok - forrás: www.hydroinfo.hu

3. Bizonytalanságok

3.1 Törvény

A Balatonról 2000-ben alkotott külön törvényt az országgyűlés (2000. évi CXII. törvény). A partmenti zóna védelme érdekében különleges szabályokat állapított meg. Ennek végrehajtására minden balatoni település ún. TNM rendeletet alkotott, szigorúan előírva, hogy mit lehet és mit nem lehet művelni a néhány száz méteres parti zónában. A Balaton törvény az elmúlt majdnem húsz évben időről időre változott, mígnem 2018 nyarán új törvény tervezetét nyújtotta be a kormány, "Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről". Ebben egységesíteni akarták az ország területére vonatkozó összes rendezési szabályt. A törvénytervezet végigjárta a parlamenti utat, és az előző parlament utolsó ülésnapjára (február 20.) tüzték ki a tervezet megszavazását. Ám az ülésnap kezdetén a Fidesz frakció kérésére levették a napirendről. Azóta még nincs hír a tervezet további sorsáról. A törvénykezés bizonytalansága viszont magával hozta a helyi rendeletek betartásának utóbbi időkben észlelt fellazulását is.

3.2 Fejlesztési források - kormányhatározatok

2015 novemberében az 1821/2015 kormányhatározat 320 milliárd Ft fejlesztési forrást határozott meg a 2020-ig tartó időszakra, részletesen feltüntetve, hogy mi és mennyiért valósul meg. 2016 júliusában a kormány határozatban vonta vissza 1821/2015 számú határozatát. 2016 decemberében újabb kormányhatározat született a balatoni fejlesztésekről, 360 milliárd Ft forrásról². A napokban a Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő Zrt. (a NIF) visszavonta a balatoni komplex közlekedési koncepció elkészítésére kiírt pályázatot³. A visszavonás vasútfejlesztést, bicikliút-fejlesztést és kikötőfejlesztést egyaránt érint, sőt még a repülőtér-fejlesztést is.

² [1861/2016. \(XII. 27.\) Korm. határozat](#) a Balaton kiemelt turisztikai fejlesztési térség meghatározásáról és a térségben megvalósítandó egyes fejlesztések megvalósításához szükséges források biztosításáról

³ [Lefűjték a balatoni közlekedésfejlesztést - megszólalt a NIF](#)

4. Hírek, álhírek, rémhírek (minta)

A bizonytalanságok tükröződnek a médiában is. A mintaként feltüntetett cikkeknek már a címe is árulkodó, mindhárom hírfajtára mutatnak példát.

Láncfűrész a Balaton körül
nepszava.hu, 2018-06-11

A fővárosiak számára már ismerős jelenségek kísérik a kormányközeli elit Balaton-parti térfoglalását és a térségbeli állami beruházásokat. A Balaton az új Budapest: társadalmi egyeztetés nélküli, tömeges fairtással induló beruházások sokasága zajlik a tó körül, jellemzően NER-közeli cégek kivitelezésében és gyakran kormány(fő)barát oligarchák érdekében. A projektek közös jellemzője – a zöldfelület elpusztításán túl – a hatósági és a civil kontroll teljes hiánya.

Földosztás lesz a Balatonnál
napi.hu, Domokos László, 2018-08-01

A Balaton mellől indul, kizárólag magyar mérnökök és fejlesztők munkájának köszönhetően, a Narke TheElectrojet (elektromos jetski) sorozatgyártása.
hajozas.hu 2018-08-02

Idézet a cikkből: "Hosszú évek óta azt gondolom, hogy az a szabályozás amely tiltja a motoros hajózást a Balatonon, azt a kor meghaladta. Turisztikai szempontból jó lenne, ha lehetne bizonyos korlátok között robbanó motoros eszközökkel is hajózni a Balatonon." - nyilatkozta Litkey Farkas

Kásler Miklós is ellenezte, mégis megépülhet a révfülöpi kikötő
24.hu, Mázsár Tamás, 2018-09-22

Panorámaadót vetne ki a siófoki polgármester
nepszava.hu, 2018-10-22 10:51

Összeállította: Hajósy Adrienne (NABE), 2018. október 26.